

Veel handen nemen veel aardbeiplanten de maat

Het aan- en afvoersysteem voor het sorteren van aardbei- en aspergeplanten bij plantenkwekerij van den Elzen, is niet uniek. Een enkele collega werkt met een vergelijkbare zeer efficiënte opzet. Wel ongeëvenaard is de omvang, met meer dan 500 handen om de planten te verwerken.

“Ik denk dat we het sorteren van onze planten aardig voor elkaar hebben, maar in feite is dat bijzaak. Wat voor de klanten telt is de kwaliteit van de planten.” Henk van den Elzen van de gelijknamige plantenkwekerij wil dat op voorhand wel even gezegd hebben. Dat neemt niet weg dat het sorteerkoncept op het bedrijf in Erp op een indrukwekkende manier verloopt. En dat geldt zowel voor de omvang als de snelheid waarmee de planten verwerkt worden.

Die omvang slaat zowel op de grootte van de werkruimte - 100 meter lang en 35 meter breed - als op het aantal personen dat er aan het werk is. Alles bij elkaar zijn er dat zo'n 230. Het zijn hoofdzakelijk vrouwen, wat weer eens bevestigt dat ze beter dan mannen in staat zijn in vingervlug uitpluiswerk als het sorteren van planten. Misschien kunnen ze ook wel beter tot tien tellen, want dat is het aantal planten dat steeds in een bundeltje verzameld moet worden.

Rustig werken

Om fouten met die tellerij te voorkomen, is er alles aan gedaan om omstandigheden te creëren waaronder geconcentreerd kan worden gewerkt. Een twintig keer per dag de hit 'I am happy that it's Christmas' uitbrakende radio ontbreekt, en het private gebruik van mp3 spelers en dergelijke is verboden. Dat lijkt misschien streng

en sfeerloos, maar is het niet. Eerder het omgekeerde is het geval: met zo'n groot aantal personen in een ruimte, en dan zo rustig, is dat meer aan te duiden als 'comfortabel'. Van de Elzen wijst daarnaast op het aspect van veiligheid. Rijdende heftrucks kun je zien, maar het is wel zo safe als je ze ook kunt horen. Het is overigens niet zo dat er veel wordt rondgereden. De paar trucks die er aan het werk zijn voor de aan- en afvoer van planten en fust zijn geconcentreerd aan een zijde van de sorteerruimte, ver weg van het sorteerpersoneel. Het overgrote deel van het transportwerk gaat met banden en met rollenbanen, die met elkaar zijn verknoot tot een gesmeerd lopend systeem. Deze werkwijze is behalve bij Van den Elzen op enkele andere bedrijven te zien, maar op aanzienlijk minder uitgebreide schaal.

Efficiëntie ten top

Aan het begin worden de planten in kisten aangevoerd en op een voorraadbak gedeponeerd. Een doseersysteem aan het eind van deze bak, zorgt ervoor dat de planten in een egale laag op een volgende transportband terecht komen. Deze band is enkele tientallen meters lang en voert de planten op tot enkele meters boven de grond, tot aan het volgende onderdeel: uit een drietal in elkaars verlengde liggende transportbanden boven elkaar. Van elk van deze banden kan de transportrichting worden omgekeerd. Dat maakt het

Een deel van de sorteer- en inpaklijn. Op de achtergrond is een doseerunit te zien.

mogelijk de planten tot boven een van de drie sorteertafels te dirigeren. Vervolgens is het de kunst om de planten in een egaal gespreide laag op elke sorteertafel te krijgen. Ook dat gaat weer met transportbanden, ééntje per tafel. Zo'n doseerband staat op een rail en kan vooruit en achteruit rijden. Aan beide uiteinden van de band hangt een glijtrechter, tot net boven de tafel. De werkwijze is dan als volgt. De planten komen op de doseerband terecht. In de ene richting voortbewegend, wordt de ene helft van de sorteertafel bevoorrad; in de andere richting voortbewegend, wordt de andere helft van de tafel van nieuwe planten voorzien. Het personeel merkt er niets van: op gezette tijden zien ze de glijtrechter boven de tafel voorbij komen om de

plantenvoorraad aan te vullen, en daar blijft het bij. De verwarming van de werkruimte gaat met vloerverwarming. Dat werkt fantastisch. Koude voeten (niks oncomfortabeler dan dat) zijn er niet bij, terwijl de ruimte relatief koel blijft. Dat is dan weer gunstig voor de planten.

Snel in de koeling

De aansturing van het doseersysteem gaat in handwerk, maar wel radiografisch. De 'man aan de knoppen' beoordeelt op welke tafel plantenvoorraad moet worden aangevuld, en stelt de draairichting en voortbewegingsrichting van de verschillende transportbanden overeenkomstig in. Het inpakken van de planten (op de foto met frigo-planten) gaat in drie sorteringen. Elke persoon pakt de eigen

kisten van een rollenbaan die tussen de sorteertafels is opgesteld, en hangt er zelf een foliezak in. Het sorteren gaat - op deze dag met frigo-planten - in drie sorteringen. Een volle kist wordt na controle door een voorman op een rollenbaan geplaatst, gaat op een pallet en kan worden gekoeld. De planten gaan daartoe eerst voor een zuigwandkoeling, waar ze direct worden teruggekoeld naar 0 graden Celsius. Henk van den Elzen: "We willen de planten binnen twee uur na het roeien in de koeling hebben zitten." ●●●

Door Joost Stallen
joost.stallen@reedbusiness.nl

Op gfactueel.nl een filmimpressie van de werkwijze bij Plantenkwekerij Van den Elzen.

Goot op palen vervangt goot op rug

Meteor Systems in Etten-Leur heeft een goot ontwikkeld voor de tunnelteelt van aardbeien, met een geïntegreerde trosopvang. Met de bijbehorende beugels is een opstelling mogelijk voor één rij planten of voor twee rijen op 60 centimeter rijafstand.

De goten (type GM-23) zijn tot op heden bij enkele Duitser telers in gebruik voor tunnelteelten, als alternatief voor telen op ruggen. De goten liggen op 10 centimeter boven het maaiveld op palen (51-ers, 50 centimeter lang waarvan 40 centimeter in de grond), op een onderlinge afstand van 4 meter. De betreffende telers werken met 3 dubbele rijen en twee enkele rijen - aan de buitenkant - per tunnel. Komend voorjaar wordt een veld aangelegd met de goten op 125 centimeter boven de grond.

De goot zelf is 14 centimeter breed en 15 centimeter hoog, met aan iedere zijde een 12 centimeter brede vleugel voor de trosopvang. Bij twee rijen planten naast elkaar (zoals op de foto) zorgt

het gronddoek voor 'de aansluiting' tussen de twee afzonderlijke goten. Een dakvormige constructie op de beugels ondersteunt het doek elke vier meter. Overtollig gietwater kan weg lopen door gaten onderin de goot. In Duitsland staat die werkwijze vooralsnog niet ter discussie. De gootvorm kan worden aangepast, zodat een slang voor de drainwaterafvoer mogelijk is. Meteor Systems laat weten dat de goten geleverd kunnen worden in wit, groen en zwart, in het laatste geval met het idee dat zwarte goten goed in staat zijn warmte vast te houden. Dat kan wellicht gunstig zijn voor vervoering. De richtpijs komt op 6 euro per strekkende meter, de goot wordt ter plaatse getrokken. ●●●

Opstelling met GM-23 goten, twee rijen op een beugel, hart op hart 60 centimeter.